

Lilla Livet

Informationstidning för personal inom barnhälsovård

Nummer 5 - maj 2022

Innehåll

Kemikalieinspektionen har gjort kontroll av sommarprylar	s 03
Nyheter i Cosmic	s 03
Informationsmaterial kvinnofridslinjen	s 03
Sunda solvanor - vykort	s 04
Remisskriterier till obesitasmottagningen reviderade	s 04
Ny behandlingsmetod av navelgranulom med bordsalt	s 04
Att möta familjer som varit på flykt	s 05
FNs konventions om barns rättigheter	s 05
WHOs vaccinationssida har bytt adress och utseende	s 06
Det är att nå WHOs vaccinationssida med den här appen	s 07
Vem får godkänna vaccinering av till exempel ukrainska barnhemsbarn, barn som kommer med släktingar etc?	s 07
Översättningar till ukrainska på 1177	s 07
Med anledning av kriget i Ukraina	s 08
Info från Livets tråd	s 09
Bebispodden	s 10
BVC-podden	s 10
Rikshandboken	s 10
Länkadress till vår sida på intranätet	s 10
Informationsmaterial från utbildningar	s 10
Fortbildning/Utbildning	s 11

Lilla Livet är utgiven av Centrala Barnhälsovården i Värmland

Helena Löfwenhamn, barnhälsovårdsöverläkare, 010-831 59 39
helena.lofwenhamn@regionvarmland.se

Cristina Gillå, verksamhetsutvecklare 010-831 66 76
cristina.gilla@regionvarmland.se

Gunilla Svedlund, assistent 010-831 67 06
gunilla.svedlund@regionvarmland.se

Mirja Augustsson, dietist/verksamhetsutvecklare, 010-831 67 25
mirja.augustsson@regionvarmland.se

Sofia Nääs, psykolog/verksamhetsutvecklare, 010-831 60 16
sofia.naas@regionvarmland.se

Besöksadress:
Älvgatan 39
652 30 Karlstad
010-831 67 06

e-post: barnhalsovardsenheten@regionvarmland.se

Adress till:
Psykologmottagningen för föräldra- och barnhälsovård
Föräldrastöds mottagningen
Centralsjukhuset
Bryggaregatan 7
651 85 Karlstad

Kemikalieinspektionen har gjort kontroll av sommarprylar

I sommarprylar som badsaker, strandmadrasser, badtofflor, kylväskor och trädgårdssaker hittades för höga halter av farliga ämnen i 16 procent av produkterna. Framför allt marknadsplatser på nätet men även större varukedjor hade produkter med brister.

I de elektroniska produkterna hittade myndigheten framför allt bly i lödningar och i de mjuka plastprylarna förekom för höga halter av farliga ftalater, kortkedjiga klorparaffiner och i en del fall bly och kadmium.

Varje enskild vara utgör inte en stor risk men de bidrar till exponeringen för kemiska ämnen. Många av de här varorna används nära kroppen och de ämnena kan skada nervsystemet och är misstänkt cancerframkallande.

Det är viktigt att komma ihåg att om man köper direkt från ett företag utanför EU så kan varorna innehålla kemiska ämnen som är förbjudna här, även om webbplatsen är på svenska och riktar sig till just svenska konsumenter

Efter Kemikalieinspektionens kontroll valde nästan samtliga företag med varor med för höga halter av farliga ämnen att frivilligt sluta till konsumenter.

Råd till konsumenter

- Undvik att köpa varor från utländska marknadsplatser. Varorna säljs ofta av aktörer utanför EU och uppfyller ofta inte säkerhetskraven i EU-lagstiftningen.
- Köp varor av bra kvalitet, från kända varumärken och väletablerade företag.
- Köp inte leksaker eller elektriska produkter som saknar CE-märke.
- Köp inte varor som luktar starkt av kemikalier.
- Fråga butiken om varan du tänker köpa innehåller något särskilt farligt ämne.
- Om du har köpt en vara som du misstänker innehåller farliga kemikalier, kontakta i första hand företaget du har köpt den av och i andra hand oss på Kemikalieinspektionen.

[Marknadsplatserna på nätet har sämst kemikaliekoll - Kemikalieinspektionen](#)

/Cristina

Nyheter i Cosmic

Resursplanering

Inom kort kommer det bli förändring av vårdtjänster enligt tidigare information. Det kommer att tillkomma nya vårdtjänster och förändring av en del befintliga.

Till exempel för bokning av 4-veckors besök så används Vårdtjänsten Besök 4 veckor och den nya Kontakttypen Teambesök. När ett bokningsunderlag hämtas från Planerade vårdåtgärder är det viktigt att kontrollera att vårdtjänsten stämmer överens med den nya och reviderade vårdtjänsten.

/Cristina

Informationsmaterial kvinnofridslinjen

Kvinnofridslinjen är en nationell stödtelefon för våldsutsatta. Vårdpersonal som möter våldsutsatta kan också ringa till kvinnofridslinjen för information och vägledning kring vilket stöd som finns lokalt.

På kvinnofridslinjens hemsida går det att beställa telefonkort och annat informationsmaterial kostnadsfritt till era mottagningar.

Beställ material - Kvinnofridslinjen.se

Ni kan också beställa foldern "Barn har rätt till en uppväxt utan våld - en folder om vart du kan vända dig för att få hjälp" (finns översatt till engelska, arabiska och somaliska) genom

gunilla.svedlund@regionvarmland.se

/Sofia

Sunda solvanor - vykort

Vi kommer att skicka ut vykort om Sunda solvanor som ni kan dela ut till föräldrar nu under vår och sommar. Om ni önskar flera vykort så kontakta gunilla.svedlund@regionvarmland.se

Barn mår bra av solljus, frisk luft, att leka och att röra sig ute i naturen, men på vilket sätt är då bra vistelse i solen? Barnhälsovården har en viktig uppgift i att främja hälsosamma solvanor genom samtal och vägledning vid hälsobesök. Även förskolans och skolans utemiljö har visat sig ha stor betydelse för hur mycket UV-ljus som barn exponeras för. I Rikshandboken finns solråd, användande av solkräm, betydelsen av solljus och tips om barnet bränner sig. De yngsta barnen har nästan inget skydd alls mot UV-strålar och bör undvika att vistas i direkt sol. Bästa skyddet för barnen är skugga, kläder och solskyddsmedel.

Mer information och material kan skrivas ut från Region Värmlands hemsida. Det finns även en E-utbildning i Utbildningsplattformen: "Så påverkar solen hälsan" som är en bra grund för att kunna informera och ge råd gällande solvanor. Utbildningen tar 20 minuter. regionvarmland.se/solvanor.

Barn och sol - rikshandboken-bhv.se

/Cristina

Remisskriterier till obesitasmottagningen reviderade

Barn- och ungdomsmedicin har ändrat remisskriterierna till obesitasmottagningen. När ni skickar en remiss till BUM kring övervikt/fetma så fördelar de remissen antingen till vårdnivå 2 (barnmottagning) eller till vårdnivå 3 (obesitasmottagning). Ni kan därför inte utlova ett omhändertagande på obesitasmottagningen utan behöver mer generellt tala om insatser inom barn- och ungdomsmedicin.

Utdrag från nya rutinen

"Barn < 10 år: Fetma (Iso-BMI 30). Remisser kan skrivas från vårdnivå 1 och 2, om barnet efter 6 månader har fortsatt stigande BMI vid uppföljning, trots stöd till livsstilsförändringar. Tidigare remiss till barnkliniken om medicinskt motiverat/ oro för bakomliggande sjukdom (t ex avplanad längdtillväxt, avvikande utveckling eller misstanke om endokrin störning[1]utredning efter samråd med barnläkare)."

[VÅR- 08407 Obesitasmottagning](#)

/Helena

Ny behandlingsmetod av navelgranulom med bordsalt

I rikshandboken är en ny metod för behandling av navelgranulom med bordsalt publicerad. Den är införd i flera regioner med gott resultat och utan några egentliga biverkningar. Vi kommer till hösten ha en utbildning i metoden men ni kan börja dessförinnan med metodstödet som är utarbetat av Region Stockholm i avvaktan på eget material. kunskapsstodforvardgivare.se

Navelgranulom - rikshandboken-bhv.se

/Helena

Att möta familjer som varit på flykt

Som personal inom mödra- och barnhälsovård möter vi ibland barn och familjer som flytt från krig, och detta har blivit särskilt aktuellt nu med anledning av kriget i Ukraina.

Uppdrag psykisk hälsa har samlat råd och länkar till information som stöd till personal som möter flyktingar från Ukraina. Ukraina | Uppdrag Psykisk Hälsa uppdragpsykiskhalsa.se

Nedan följer några tips på förhållningsätt till föräldrar/vuxna för att stödja barn som varit med om stressfyllda upplevelser.

- Förklara på ett tydligt men åldersanpassat sätt vad som hänt.
- Fråga hur barnet har det, lyssna och bekräfta hens känslor, men var också lyhörd för om barnet inte vill prata.
- Tillbringa tid tillsammans och erbjud närhet och tröst, uppmuntra också till lek och andra aktiviteter barnet tycker om.
- Försök hålla fast i vardagsrutiner kring ex. mat och sömn.
- Lugna och trygga barnet att faran är över, och inge hopp genom att prata med barnet om att det inte alltid kommer vara så här.
- Ta hand om dig själv och vänd dig till andra vuxna för stöd i ditt mående.
- Det är helt naturligt att barn reagerar på stressfyllda händelser och de flesta barn återhämtar sig med stöd av trygga vuxna, men tveka inte att prata med BVC eller annan instans om du känner dig orolig och bekymrad över ditt barns mående.

Länkar till informationsmaterial som kan vara till stöd i mötet med familjer på flykt:

Material med information om vanliga reaktioner på trauma och PTSD hos barn och vuxna (engelska, ukrainska, ryska och polska): <https://www.psychologytools.com/articles/free-ukrainian-translations-of-trauma-and-ptsd-psychoeducational-resources/>

Folder från Rädda barnen för föräldrar till barn som varit med om skrämmande händelser (svenska och ukrainska): <https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/arbetar-med-barn/lugna-lyssna-stark/>

Informationsmaterial till föräldrar sammanställt av forskargruppen CHAP (svenska, ryska och ukrainska): Vårt arbete med anledning av kriget i Ukraina - Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap (IFV) - [Uppsala universitet \(uu.se\)](http://Uppsala universitet (uu.se))

/Sofia

FN:s konvention om barnets rättigheter

Artikel 41

Rättigheterna i konventionen gäller inte om andra nationella lagar ger barnet större möjligheter att förverkliga rättigheterna.

Artikel 42

De stater som anslutit sig till konventionen åtar sig att göra konventionens bestämmelser och principer kända bland barn och vuxna.

WHO's vaccinationssida har bytt adress och utseende

[WHO Immunization Data portal](#)

Välj land (se pil) och markera "Vaccine schedule" så kommer landets vaccinationsschema att visas.

/Helena

The screenshot shows the WHO Immunization Data portal interface. At the top, there is a navigation bar with links for Health Topics, Countries, Newsroom, Emergencies, Data, and About Us. Below this, the 'Immunization data' section is visible, featuring a search bar and a dropdown menu for selecting a country. A red arrow points to the 'Sweden' selection in the dropdown. The main content area displays the 'Vaccine schedule for Sweden' section, which includes a description of the schedule and a calendar icon. Below this, the 'Vaccination schedule for Sweden' section is shown, featuring a table with columns for months (M0 to M18) and rows for various vaccines. The table is filtered by disease and category, and an 'APPLY' button is visible. The table shows the schedule for various vaccines, including Diphtheria, Tetanus, Polio, Hib, Hepatitis B, and Influenza, with specific months marked for administration.

Vaccine schedule Export

Vaccination schedule for Sweden
Sweden's vaccination schedule for young children, adolescents, and adults reported annually through the WHO/UNICEF Joint Reporting Form on Immunization (JRF).

Vaccination schedule for Sweden

The vaccine scheduler table summarizes the current vaccination schedule for young children, adolescents, and adults in Sweden. The data is updated regularly with the most recent official country reporting collected through the WHO/UNICEF joint reporting process.

Filter by disease Filter by category

APPLY

Schedule Reference

ZOOM IN 🔍 ZOOM OUT 🔍 HIDE EMPTY COLUMNS 🗑️ DOWNLOAD 📄

	FC	PW	Birth	Months																		
				M0	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	M11	M12	M13	M14	M15	M16	M17	M18
Diphtheria																						
DTap-HB-HepB-IPV																						
DTap-IPV																						
Tdap																						
Haemophilus influenzae																						
DTaP-HB-HepB-IPV																						
Hepatitis B																						
DTaP-HB-HepB-IPV																						
HepB pediatric																						
Risk group(s)																						
Human papilloma virus																						
HPV9																						
Influenza																						
Influenza adult																						
Adults																						
Risk group(s)																						
Influenza pediatric																						
Risk group(s)																						

Det går att nå WHO's vaccinationssida med den här appen.

Immunization Summary 12+
Smart Analytics
Designad för iPad
Gratis

Lite beskrivning av appen; (iphone- det funkar ju på andra telefoner givetvis)
Om man har ett land "uppe" (i nederkanten är då "by country" markerad) så ser man täckning, men om man då klickar på "by topic" (på iphone nere i meny i nederkanten på skärmen) så man kan välja immunization schedules by vaccines och då är man kvar på samma land men ser schemat, eller vaccin och åldrar för varje vaccin. .

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.who.immunizationsummary&hl=sv&gl=US>
<https://apps.apple.com/se/app/immunization-summary/id616012429>

/Helena

Vem får godkänna vaccinering av till exempel ukrainska barnhemsbarn, barn som kommer med släktingar etc?

Hej alla!

Jag har fått frågan om vad som gäller kring vem som får godkänna vaccinering av de barn som kommer från Ukraina utan vårdnadshavare. Svaret är att det beror lite på vem barnet kommer med till Sverige. Om det är ett helt barnhem som kommit med sin föreståndare anses föreståndaren vara vårdnadshavare. Det har bestämts att i detta fall ska ukrainska regler gälla i Sverige det vill sägas eftersom en barnhemsföreståndare anses vara vårdnadshavare i Ukraina så gäller det även i Sverige och hen kan på så sätt ge medgivande till vaccination för samtliga barn från det barnhemmet.

Däremot är släkt såsom mormor och morfar eller andra närstående inte juridiskt acceptabla för att ge medgivande om ett barn kommit till Sverige med dessa personer utan sina föräldrar/vårdnadshavare. Barnet betraktas då som ensamkommande och måste få en god man som blir den som ger medgivande till vaccination.

Det har även ryktats om att hela skolklasser kommit/kan komma med sin lärare utan föräldrar. Jag vet inte om detta stämmer men om så vore fallet betraktas samtliga dessa barn som ensamkommande. Läraren kan inte ge medgivande till vaccination utan dessa barn blir då socialtjänstens ansvar och ska tilldelas gode män.

/Tyra Warfvinge, SKR

Översättningar till ukrainska på 1177.se

Det finns översatta texter till ukrainska på 1177.se om Covid-19, Graviditet, Symtom/Sjukdom, Regler och rättigheter samt Söka vård, [українська/Ukrainska - 1177 Vårdguiden](#)
Regionens webbsida med anledning av kriget i Ukraina, <https://regionvarmland.se/27956.html>

/Helena

Med anledning av kriget i Ukraina

Barn från Ukraina erbjuds barnhälsovård enligt FN:s barnkonvention och barnhälsovårdens nationella program. I detta ingår även nödvändiga kompletteringar gällande hälsouppföljning, vaccinationer och screeningundersökningar.

Respektive region ansvarar för erbjudande om hälsoundersökning med smittskyddsprover vid ankomst. De yngsta barnen och nyfödda, kan behöva erbjudas BHV-besök och vaccinationer, innan hälsoundersökningen är genomförd.

Barnets vaccinationsstatus bedöms som vanligt utifrån vaccinationsdokument och anamnes. För stöd gällande komplettering av vaccination, se

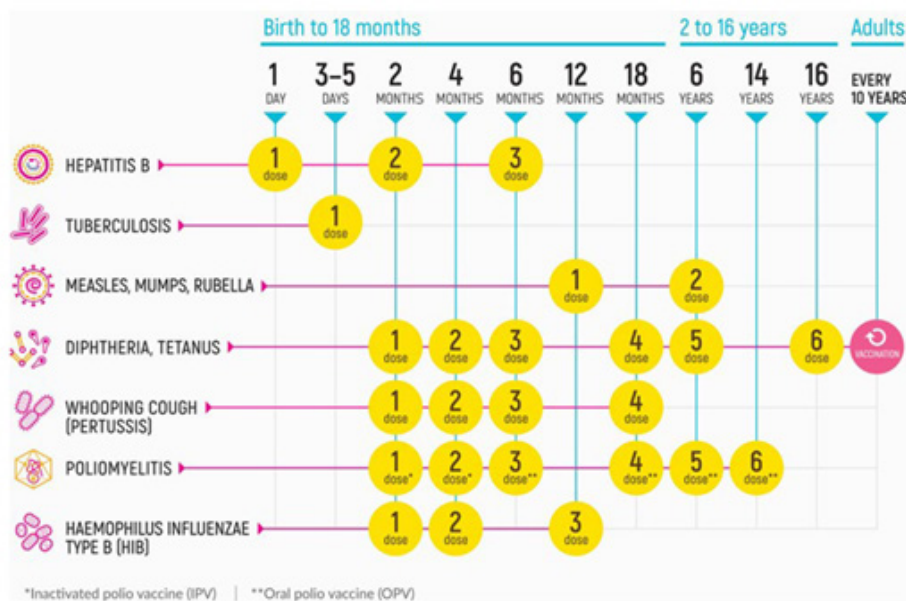
[Vaccination av barn och ungdomar, Folkhälsomyndigheten.se](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Tänk på att Ukrainas vaccinationsschema innebär tre primärdoser: vid 2, 4, 6 månaders ålder, vilket motsvarar det svenska programmets doser vid 3 och 5 månaders ålder. En påfyllnadsdos behövs tidigast sex månader efter sista primärdosen.

Ukrainas program inkluderar inte vaccin mot rotavirus och mot pneumokocker och därför rekommenderas komplettering enligt svenska barnvaccinationsprogrammet.

Dokumentera i Svevac med reservnummer och vid behov kan ett vaccinationsintyg skrivas ut på engelska från Svevac.

Barnets Hälsobok på engelska kan delas ut (finns inte översatt till ukrainska/ryska) och vaccinationen registreras även där.

[Med anledningen av kriget i Ukraina - Rikshandboken i barnhälsovård \(rikshandboken-bhv.se\)](https://www.rikshandboken-bhv.se)

/Helena

Info från Livets tråd - *Aktuellt om amning*

Amningskurser till blivande föräldrar

Representanter från Amningshjälpen, barnmorska Nina Stanizewski och barnmorska Magdalena Eriksson anordnar kostnadsfri fortbildning om amning till blivande föräldrar på BMM. Tidigare kurser har varit mycket uppskattade, såväl i Värmland som i övriga Sverige.

Kursen är ett komplement till befintlig amningsinformation och vänder sig till såväl första- som flerbarnsföräldrar.

Två amningskurser för blivande föräldrar, online, är planerade under hösten. Första kursen är 30 augusti och 6 september och den andra kursen är 4 och 12 oktober, vid samtliga tillfällen kl 09.00 - 13.00. Anmälan via sensus.se

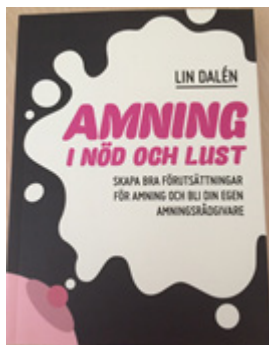
Råd om flaskmatning

[Råd om flaskmatning \(INF-16187\)](#)

Kyl och frys

Nu finns det kyl och frys på förlossningsavdelningen där det finns möjlighet att förvara urmjölkad bröstmjolk [RUT-20838 Handmjolkning hos gravida med diabetes](#)

Boktips

Blogg-tips

Bra information om amning till blivande och nyblivna föräldrar finns på www.babybaby.se

Amning i nöd och lust är ett bra stöd vid amningsrådgivning.

Vårdprogrammet amningskomplikationer

Vi använder Stockholms läns vårdprogram.

Den finns för nedladdning via länk <https://vardgivarguiden.se/globalassets/kunskapsstod/vardprogram/brostkomplikationer/brostkomplikationer-amning>

Livets tråd är en arbetsgrupp med representanter från hela vårdkedjan. Gruppen arbetar med omvårdnadsfrågor för att underlätta samarbetat mellan olika vårdgivare som möter den blivande och nyblivna familjen.

Arbetsgruppen ska bland annat verka för metodutveckling, utbildning och utvärdering i framförallt amningsfrågor för all personal i hela vårdkedjan och verka för att en gemensam amningspolicy hålls aktuell.

Arbetsgruppen ska också verka för ett bra fungerande samarbete och kommunikation mellan olika vårdgivare, i samråd med berörda chefer.

Medlemmar i Livets tråd

Astrid Ekeberg
Camilla Besterman
Cristina Gillå
Eva Rickman
Helena Donborn
Ingela Larsson
Katarina Sefton
Madeleine Pizarro Torrijos
Magdalena Eriksson
Nina Stanizewski
Suzanna Sundström
Ulrica Gustafsson
Ulrika Huatorpet Nilsson

Frågor och synpunkter:

cristina.gilla@regionvarmland.se
Ingela.Larsson@regionvarmland.se

[Livets tråd hemsida](#)

Bebispodden

<https://sverigesradio.se/barnradion>

/Emma

BVC-podden från barnhälsovården Region Stockholm

Några aktuella om coronaoro.

För att underlätta att hitta bland alla dessa avsnitt är de nu sorterade i kategorier som tex. "Amning" eller "Att vara en familj". Förhoppningsvis kan det vara till hjälp för er när ni själva ska lyssna eller när ni ska rekommendera ett specifikt avsnitt till en förälder.

<https://vardgivarguiden.se/kunskapsstod/bmm-bvc-forlossning/bvc/bvc-podden/>

/Helena

Rikshandboken

- Nyhetsbrev Prenumerera på senaste nytt från Rikshandboken direkt i din inbox:

<https://www.rikshandboken-bhv.se/rhb/om-rikshandboken/nyhetsbrev/>

/Gunilla

Informationsmaterial från utbildningar

På den här sidan på intranätet hittar ni informationsmaterial från utbildningar <https://intranat.regionvarmland.se/verksamheter/halsa-och-varld/b/barn-unga-och-familjehalsa/barnhalsovard-bvc/informationsmaterial-fran-utbildningar>

/Gunilla

Länkadress till vår sida på intranätet

Under rubriken "Barnhälsovård/BVC" finns våra lokala anvisningar

<https://intranat.regionvarmland.se>

Information från dietisten finns under "Kost och fysisk aktivitet".

Lägg gärna den här sidan som favorit så går den lätt att hitta.

/Gunilla

Fortbildning/Utbildning

För dig som är verksam inom barnhälsovården oavsett yrkesgrupp och tidigare erfarenheter. Introduktion till dig som nyställd eller när du behöver fylla på kunskapsförrådet.

Utbildning som är markerad med * anordnas eller stöds av Centrala Barnhälsovården och är obligatorisk för att du ska få rätt kompetens och kunna utföra ditt uppdrag.

Vid deltagande i utbildningar ska förankring med närmaste chef göras.

Region Värmland erbjuder:

* Startutbildning Cosmic

regionvarmland.grade.se/

[Anmälan och information på regionvarmland.se](http://regionvarmland.se)

* Amning, stöd i amningsstarten

Webbutbildningen är uppdelad i 6 delövningar. Alla övningar utom den som handlar om sena prematurer hör till den baskunskap som alla som ger råd kring späda barn och amning ska ha kunskap om. Efter varje faktaavsnitt går du till länken självtest för att svara på ett antal frågor.

[Utbildningsplattformen](#)

E-utbildning "Så påverkar solen hälsan"

En bra grund för att kunna informera och ge råd gällande solvanor.

regionvarmland.se/vardgivarwebben

Kommande utbildningar:

- August** * **Vaccination och matrintroduktion**, introduktion för nyanställda
30 augusti, heldag, digitalt via teams
- September** * **Save the date inom Förundran - Bokstart i Värmland**
20 september 9.30-10.30, digitalt, "Barn på flykt" föreläsning av Lars H Gustafsson, barnläkare och författare
- Oktober** * **Save the date inom Förundran - Bokstart i Värmland**
25 oktober, 9-12, digitalt. "Rätten till sitt språk - om "jag-stärkande", identitet och flerspråkighet". Anna Sarkadi, professor i socialmedicin på Uppsala universitet, och Eva-Kristina Salameh, logoped. Vi planerar för en heldag, återkommer om det.